

Valtionhallinnon kehittämisosasto
Konsernipolitiikkayksikkö

Lausuntoyhteenveto

1. Johdanto

Valtiovarainministeriö pyysi 19.6.–15.9.2024 välisenä aikana lausuntoja arviomuistioista koskien kansallisen julkisten hankintojen tietovarannon perustamista ja ostolaskutietojen julkaisemista¹.

Pääministeri Orpon hallitusohjelmassa on asetettu lukuisia julkisiin hankintoihin liittyviä tavoitteita ja esitetty toimenpiteitä julkisten hankintojen tietojohdamisen ja avoimuuden, julkisyhteisöjen ostolaskutietojen julkaisemisen sekä viranomaistoiminnan ja markkinoiden toimivuuden edistämiseksi.

Arviomuistiossa kuvattiin keskeiset lainsäädäntöön sekä tietovarannon tekniseen toteuttamiseen liittyvät vaadittavat toimenpiteet, jotka ovat edellytyksenä keskitetyn tietovarannon rakentamiseksi, ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi.

Lausunnonantajia pyydettiin ottamaan kantaa erityisesti lausuntopyyntöissä esitettyihin kysymyksiin koskien nykytilan kuvausta, hankintatietovarannon säädösympäristöä ja soveltamisalaa, ehdotettuja toimenpiteitä sekä tietosisältöjä.

Lausuntoja saatiin määrääjässä yhteensä 106 kappaletta. Lausunnonantajat olivat mm. valtion virastoja, laitoksia, liikelaitoksia ja yhtiötä, kuntia, kuntayhtymiä, hyvinvointialueita, kirkkoja, yhteishankintayksiköitä, yliopistoja ja korkeakouluja, edunvalvoja, median edustajia ja tietojärjestelmätoimittajia. Lausuntopalautteessa lausuntopyyntöön saatuja huomioita on kuvattu asiaryhmittäin tarkemmin alla.

2. Nykytilan kuvauksen oikeasuuntaisuutta koskevat lausunnot

Useimmat lausunnonantajat pitivät arviomuistion nykytilan kuvausta oikeasuuntaisena ja kattavana. Lausunnoissa katsottiin, että tietoa julkisista hankinnoista kerätään paljon jo nykyisin, mutta tiedot ovat sirpaleisia eivätkä muodosta yhtenäistä helposti käytettävää kokonaisuutta.

¹ [Arviomuistio kansallisen julkisten hankintojen tietovarannon perustamisesta ja ostolaskutietojen julkaisemisesta. Valtiovarainministeriön julkaisu 2024:63.](#)

Keskeisimmät jatkovalmistelussa huomioitavat täydennysehdotukset liittyvät kuntien lakisääteisiin velvoitteisiin, julkisten hankintojen houkuttelevuuteen, tietovarannon hyötyihin hankintayksiköille, markkinatoimijoiden näkemyksiin sekä hankintaosaajien saatavuuteen.

Muutamit lausunnonantajat katsovat, että jatkovalmistelussa tulisi huomioida laajemmin hankintayksiköiden muut lakisääteiset veloitteet, kuten tiedonhallintaan ja arkistointiin liittyvät vaatimukset.

Useiden lausunnonantajien mukaan nykytilan jatkovalmistelussa tulisi huomioida paremmin julkisten hankintojen houkuttelevuuden lisääminen. Nykyinen hankintojen sääntely koetaan osittain liian raskaaksi, mikä vähentää kilpailutuksiin osallistuvien yritysten määrää ja heikentää hankintojen kustannustehokkuutta.

Myös tietovarannon käytännön hyötyjä hankintayksiköille toivottiin tarkennettavan jatkovalmistelussa. Lausunnonantajat toivat esiin, että nykytilan kuvauksesta puuttuu tietoa siitä, miten tietovaranto käytännössä hyödyttää hankintayksiköitä. Lisäksi kaivattiin tietoa siitä, miten markkinatoimijat suhtautuvat tietovarantohankkeeseen. Hankintaosaajien heikon saatavuuden käsittelyä pidettiin myös tärkeänä, sillä nykyinen byrokratia ja julkisten hankintojen osittain negatiivinen julkisuuskuva vaikuttavat osaajien saatavuuteen. Lisäksi esitettiin, että nykytilan kuvausta voisi täydentää muistiossa kuvattujen haasteiden lisäksi sillä, että yksittäisen hankinnan toteuttamiseen liittyviä prosessikustannuksia tai hankinnan toteuttamiseen liittyvää työmäärää ei ole mahdollista mitata yksittäisen hankinnan tasolla. Tästä seuraa se, että hankintojen järjestämiseen liittyviä kustannuksia ei ole mahdollista arvioida riittävällä tarkkuudella. Lisäksi hankintatason laatutietoja (esimerkiksi toimitusajat tai reklamaatioiden määrät) ei kerätä systemaattisesti.

Lausunnonantajat nostivat esiin myös muita yksittäisiä täydennysehdotuksia. Jatkovalmistelussa tulisi muun muassa selvittää, miten tietovaranto edistää kilpailun lisääntymistä julkisissa hankinnoissa muilla tavoin kuin suorahankintojen vähentämisen ja niiden valvonnan osalta.

Nykytilan kuvauksen osalta jatkovalmistelussa laaditaan osana hallituksen esityksen valmistelua täsmennetty nykytilan kuvaus hankkeeseen liittyvien toimijoiden, käytäntöjen, eri tietosisältöjen ja niitä koskevan sääntelyn osalta. Vaikutuksia arvioidaan osana hallituksen esityksen vaikutusarvio-osiota.

3. Esitetyt toimenpiteet vaikutuksineen ja toimenpiteiden täydentäminen

Lausunnoissa pidettiin yleisesti arviomuistion taustalla olevia tavoitteita ja pyrkimyksiä avoimemman julkisen hallinnon edistämiseksi kannatettavina. Osassa lausuntoja arviomuistiossa esitettyjä toimenpiteitä vaikutuksineen pidettiin osittain oikeansuuntaisia ja niiden katsottiin lisäävän julkisten hankintojen läpinäkyvyyttä ja seurattavuutta hankinnan elinkaaren aikana. Useissa lausunnoissa katsottiin, että jatkovalmistelussa toimenpiteitä tulisi määritellä uudelleen tai täsmentää ja että

osaa toimenpiteistä ei tulisi toteuttaa. Lisäksi katsottiin, että tulisi arvioida tarkemmin hankintayksiköille syntyviä kustannuksia ja hallinnollista taakkaa, ja toimenpiteitä tulisi jatkotyöstää kustannusten ja taakan vähentämiseksi.

Jotkin ehdotetuista toimenpiteistä ovat aiheuttaneet laajemmin vastustusta. Erityisesti seuraavat ehdotukset ovat herättäneet laajahkoa vastustusta: ehdotus 10: velvoite toimittaa tarjoukset hankintailmoitukset.fi-palveluun, ehdotus 12: jälki-ilmoituksen laiminlyönnin sanktiointi, ehdotus 15: puitejärjestelyn sisäisten kilpailutusten jälki-ilmoitusvelvollisuus, ehdotus 16: velvoite toimittaa sopimustietoja sekä ehdotus 17: velvoite toimittaa ostolaskut. Edellä todettujen velvoitteiden katsotaan myös muuttavan merkittävästi nykytilaa.

4. Säädosympäristö

Säädosympäristön osalta lausunnonantajat katsoivat laajasti, että arviomuistiossa sääntelytarpeet hankintatietovarannon ja eri toimenpiteiden toteuttamiseksi on yleisesti ottaen tunnistettu hyvin ja kattavasti. Joissakin lausunnoissa todettiin erikseen, että säädosmuutoksia ei kuitenkaan kannateta. Lisäksi esitettiin joitakin lisäsehdotuksia, kuten esimerkiksi ehdotettiin, että Valtiokonttorille tulisi säätää oikeus määrätä tiettyjen tietoryhmien julkisuusasteesta. Myös yleisen tietosuoja-asetuksen yksityiskohtaisten vaatimusten huomioinnin ja tietovarantoon liittyvien henkilötietojen tunnistamisen osalta esitettiin yksittäisiä kommentteja. Lisäksi yksittäiset lausunnonantajat nostivat esiin huolen salassapitosäännösten toteutumisesta ja vahingonkorvausvaateiden kohdentumisesta rekisterin väärinkäyttötilanteissa sekä rekisterinpitäjän vastuiden jakautumisesta tilanteessa, jossa toimijat toimittavat tietoja Valtiokonttorille. Yksittäinen lausunnonantaja katsoi myös, että arviomuistiossa jää huomiotta se, että esitetyillä muutoksilla tehtäisiin Suomen kansallisesta lainsäädännöstä EU:n direktiivejä tiukempaa, mikä ei lausunnonantajan näkemyksen mukaan ole omiaan kasvattamaan julkisten hankintojen helppoutta ja houkuttelevuutta.

Soveltamisalan osalta tietyt lausunnonantajat katsoivat, että soveltamisalaa tai tiettyjen hankintayksiköiden roolia ei ole arviomuistiossa kaikilta osin tunnistettu tai arvioitu oikein. Lisäksi sääntelyssä olisi huomioitava, että hankintatietovarantolaki vaatii erillisen kirkkolain muutoksen koskeakseen evankelis-luterilaista kirkkoa.

Jatkovalmistelussa kiinnitetään huomiota lausuntopalautteessa esitettyihin säädosympäristöä koskeviin kommentteihin.

5. Toimenpide-ehdotusten oikeansuuntaisuus ja täydennystarpeet

Useimmat lausunnonantajat pitivät arviomuistiossa esitettyjä toimenpiteitä oikeansuuntaisina, mutta korostivat, että niiden toteutusta ja vaikutuksia tulisi arvioida tar-

kemmin. Lausunnonantajien näkemyksissä nousi erityisesti esiin huoli hankintayksiköille aiheutuvasta merkittävästä hallinnollisesta taakasta ja kustannuksista, joita ei ollut arvioitu riittävän realistisesti sekä toimenpiteistä, jotka aiheuttavat manuaalista työtä. Manuaalisen työn nähtiin aiheuttavan niin kustannuksia kuin myös virheitä, joista seuraa riskejä, esimerkiksi turvakoodin käytön yhteydessä.

Monet lausunnonantajat kokivat, että arviomuistiossa esitetyt kustannusarviot ovat puutteellisia ja liian optimistisia. Lausunnonantajien mukaan hankintayksiköille aiheutuvat järjestelmämuutosten, lisätyön ja koulutuksen kustannukset tulisi ottaa tarkemmin huomioon, ja tietojen toimittamisesta aiheutuvien kustannusten rahoitus tulisi varmistaa. Lausunnonantajat korostivat, että hallinnollisen taakan vaikutuksia on arvioitava realistisesti, ja automaation sekä rajapintojen tehokas hyödyntäminen nähdään keskeisinä keinoina taakan minimoimiseksi.

Tietovarannon tietoturvaan ja tietosuojaan liittyvät riskit nousivat myös esille lausunnoissa. Lausunnonantajat painottivat, että erityisesti salassa pidettävien ja turvallisuusluokiteltujen tietojen käsittely vaatii huolellista suunnittelua, jotta varmistetaan tietojen asianmukainen suojaaminen sekä tietojen kasaumavaikutusten riittävä huomiointi. Useat lausunnonantajat esittivät huolensa nykyisten salassapito-merkintöjen ja -käytänteiden riittävydestä ja toisaalta arviomuistiossa ehdotetun ostolaskuille lisättävän turvakoodin luotettavuudesta. Lisäksi lausunnonantajat esittivät huolen liikesalaisuuksien suojasta, muiden salassapitosäännösten toteutumisesta ja vahingonkorvausvaateiden kohdentumisesta.

Yleisesti katsottiin, että tietojärjestelmien yhteensopivuus ja rajapintojen toimivuus tulee varmistaa, jotta tietovarannon toteutus onnistuu sujuvasti. Toimenpiteiden käytännön toteutusta eri toimijoiden näkökulmasta tulisi tarkentaa, sillä lausunnonantajien mukaan esimerkiksi kilpailutustunnisteen käyttöönotto herättää kysymyksiä sen käytännön toimivuudesta. Useat lausunnonantajat pitivät vaiheittaista käyttöönottoa järkevänä ratkaisuna, sillä sen avulla hankintayksiköillä olisi riittävästi aikaa sopeutua muutoksiin, jotka voivat edellyttää esimerkiksi tietojärjestelmämuutoksia tai -hankintoja.

Eräiden lausunnonantajien mukaan tietovarannon hyötyjä hankintayksiköille tulisi myös konkretisoida paremmin; lausunnonantajien mukaan pelkkä tiedon kerääminen ei riitä, vaan tiedon tehokas hyödyntäminen on varmistettava. Esimerkiksi työkaluja hankintayksiköiden oman työn tehokkuuden mittaamiseen toivottiin. Lausunnonantaja katsoo, ettei toimenpiteistä käy ilmi hankintayksikköä konkreettisesti palvelevat toiminnallisuudet ja ominaisuudet, jotka voisivat muodostaa motivaattorin hankintatietovarannon tietojen ylläpitämiselle ja hyödyntämiselle. Lisäksi nostettiin esille, että kaupallisista yritystietokannoista olisi hyödyllistä rakentaa yhteydet tietovarantoon. Lausunnonantajat toivat esiin myös muita yksittäisiä täydennysehdotuksia ja näkökulmia, jotka lausunnonantajien mukaan tulisi ottaa huomioon jatkovalmistelussa.

Jatkovalmistelun yhteydessä eri toimijoiden näkemyksiä kuullaan laajasti, ja uudistus toteutetaan laajassa poikkihallinnollisessa yhteistyössä. Jatkovalmistelussa laaditaan osana hallituksen esityksen valmistelua kattava vaikutustenarviointi. Jatkovalmistelussa sekä lainsäädännön että teknisen toteutuksen osalta pyritään löytämään mahdollisimman automatisoituja ratkaisuja, hyödyntämään sekä kehittämään olemassa olevia rajapintoja sekä huomioidaan kattavasti tietoturva-, tietosuoja- ja salassapitonäkökulmat. Jatkovalmistelussa varmistetaan, että tietovarannon käyttöönotto ja tietojen kerääminen tehdään vaiheistetuksi siten, että hankintayksiköillä on mahdollisimman hyvät valmiudet ennakoida ja toteuttaa muutoksia omassa organisaatiossaan. Lisäksi jatkovalmistelussa varmistetaan, että hankintayksiköille on tarjolla riittävästi koulutusta ja muutostukea.

6. Lausunnonantajien esittämät rajaukset hankintatietovarantoon

Lausunnonantajat esittivät useita rajauksia hankintatietovarantoon sisällytettävien tietojen ja organisaatioiden osalta. Lausunnonantajat ehdottivat, että salassa pidettävät hankinnat, puolustus- ja turvallisuushankinnat sekä varautumiseen ja tietoturvaan liittyvät hankinnat, SEUT-poikkeushankinnat, Valtorin valtionhallinnon turvallisuusverkkoon ja siihen liittyvien palveluiden hankinnat ja/tai eri turvallisuusviranomaiset (kuten Tulli ja poliisi) rajattaisiin tietovarannon soveltamisalan ulkopuolelle. Perusteluna tähän olivat hankintojen ja siihen liittyvän tietojen salassapidon tarve sekä kansalliseen turvallisuuteen liittyvät näkökohdat. Katsottiin, että tietovarannon kokoamista pitäisi tarkastella kansallisen kokonaisturvallisuuden lähtökohdista huomioiden tiedon kasaantumisaikutukset. Esitettiin myös joitakin näkemyksiä siitä, että kaikki turvallisuusluokiteltu (TL) tieto tulisi rajata tietovarannon ulkopuolelle ja tulisi kerätä vain julkista tietoa.

Erityisesti hyvinvointialueet esittivät lisäksi varautumiseen ja pelastustoimeen liittyviä hankintoja rajattavaksi ulkopuolelle turvallisuuden ja salassapidon vuoksi. Useat lausunnonantajat, mukaan lukien kunnat, toivat esiin tarpeen varovaisuuteen myös vesihuoltoon ja muuhun kriittiseen infrastruktuuriin liittyvien hankintojen tietojen luovuttamisessa.

Lisäksi nostettiin esiin tarve arvioida huolellisesti hankintalain (1397/2016) 110 §:n perusteella tehtävien sosiaali- ja terveystalouden osalta tietojen sisällyttämistä hankintatietovarantoon, koska näihin hankintoihin nähtiin liittyvän merkittäviä tietosuojaan liittyviä riskejä sekä tietojen yhdistelemisen johdosta riski asiakkaan tulemisesta tunnistetuksi. Joissakin lausunnoissa esitettiin näiden hankintojen rajamista soveltamisalan ulkopuolelle em. perustein.

Lisäksi esitettiin harkittavaksi turvallisuus ja huoltovarmuusnäkökulmiin viitaten annettavaksi tietyille organisaatioille hankintavaltaa liittyen siihen, sisällytetäänkö niiden hankintoja koskevat tiedot tietovarantoon. Näitä näkemyksiä esitettiin liittyen

mm. Tullin hankintoihin, Valtorin Valtionhallinnon turvallisuusverkkoon liittyviin hankintoihin sekä Valtioneuvoston kanslian tiettyihin hankintoihin, jotka liittyvät valtioneuvoston yhteiseen tilannekuvaan, varautumiseen tai turvallisuuteen taikka valtionyhtiöiden ja valtion osakkuusyhtiöiden yleiseen omistajapolitiikkaan liittyviin liikesalaisiin tietoihin. Myös sellaisia energia-, vesi- ja ateriapalveluihin liittyviä hankintoja, joita vaikeuttamalla voidaan aiheuttaa huomattavia vaikeuksia yhteiskunnan perustoiminnan sujuvuuteen, esitettiin harkittavaksi soveltamisalan ulkopuolelle.

Lisäksi esitettiin, että eräät pienet hankintayksiköt, jotka eivät toimi suoraan valtion, hyvinvointialueiden tai kuntien budjettirahoituksen alla, tulisi rajata hankintatietovarantoon liittyvän sääntelyn ulkopuolelle. Näistä esimerkkinä mainittiin tietyt järjestöt, kirkot tai valtion apua saavat uskonnolliset yhteisöt.

Pienhankintojen osalta jotkin lausunnonantajat katsoivat, että niiden vähäinen taloudellinen merkitys ja suuri hallinnollinen taakka suhteessa hyötyihin puoltavat niiden jättämistä tietovarannon ulkopuolelle. Eräät lausunnonantajat esittivät, että sidosyksiköiden hankinnoista tulisi olla tietoa saatavilla, vaikka niitä ei kilpailutettaisikaan.

Organisaatioiden osalta jotkin lausunnonantajat esittivät, että pienet kunnat tulisi asukasmäärärajan mukaan rajata kokonaan tai osittain tietovarannon ulkopuolelle. Pienet kunnat korostivat, että niiden resurssit ovat rajalliset ja tietojärjestelmät hajanaisia, mikä tekee tietojen toimittamisesta erityisen haastavaa ja kuormittavaa.

Ammattikorkeakoulujen, valtion yhtiöiden ja liikelaitosten osalta nousi esiin huoli liikesalaisuuksien suojaamisesta, ja tähän liittyen esitettiin myös organisaatio- tai tietosisältökohtaisia soveltamisalarajauksia. Osa lausunnonantajista katsoi, että valtion liikelaitokset, osakeyhtiöt, yleishyödylliset yhdistykset ja säätiöt sekä ammattikorkeakoulut tulisi jättää tietovarannon ulkopuolelle. Eräät lausunnonantajat puolestaan ehdottivat, että Yleisradion (Yle), Maakuntien tilakeskuksen ja DigiFinland Oy:n hankintatiedot tulisi sisällyttää tietovarantoon avoimuuden lisäämiseksi. Joissakin lausunnoissa pidettiin uusien ehdotettavien velvoitteiden johdosta lisäksi tarpeellisena valtion virastojen määrärahojen kasvattamista sekä viitattiin hallitusohjelmakirjaukseen koskien kuntien ja hyvinvointialueiden uusien velvoitteiden kompensoimista.

Osa lausunnonantajista korosti harkintavallan tärkeyttä ja sitä, että hankintayksiköillä tulisi olla mahdollisuus arvioida tapauskohtaisesti, voidaanko tietyt tiedot luovuttaa tietovarantoon. Lausunnonantajien näkemykset eivät kuitenkaan olleet yhteneväisiä; osa lausunnonantajista kannatti laajan kattavuuden periaatetta, kun taas toiset painottivat tarvetta rajauksiin.

Jatkovalmistelussa tietovarannon laajuuden ja kattavuuden määrittelyssä pyritään huomioimaan lausunnonantajien näkemyksiä ja perusteluja, kuitenkin huomioiden

ja tasapainottaen näkemyksiä rinnakkain hallitusohjelmassa asetettujen tietovarantoa ja ostolaskutietojen avoimuutta koskevien tavoitteiden kanssa. Näkemyksiä ja perusteluja tarkastellaan jatkovalmistelussa myös osana vaikutusarvioita sekä suhteessa tietovarannolla saavutettaviin hyötyihin. Erityisesti tarkasteluun otetaan puolustus- ja turvallisuushankintoja (laki 1531/2011), erityisalojen hankintoja (laki 1398/2016), sote-hankintoja (erityisesti hankintalain 110 §:n mukaiset) ja turvallisuusviranomaisia koskevat soveltamisalakysymykset. Lisäksi soveltamisalajauksia tarkastellaan kansallisen ja sisäisen turvallisuuden, varautumisen, huoltovarmuuden, tietoturvan, tietosuojan ja liikesalaisuuksien suojan näkökulmista. Jatkovalmistelussa tarkennetaan eri tietosisältöjen ja koko tietokokonaisuuden salassapitotarpeiden arviointia ja selkiytetään arviointiprosessia. Jatkovalmistelussa täsmennetään myös hankintalain soveltamisalan ja sen rajausten suhdetta tietovarantohankkeen määritelmiin sekä vaikutuksia hankintatietojen avoimuuteen.

Lisäksi jatkovalmistelussa arvioidaan eri toteuttamisvaihtoehtoja sekä niiden vaikutuksia, sekä arvioidaan kattavasti eri organisaatioiden ja organisaatiotyyppien sekä hankintojen erityistarpeita siten, että tietovarannon toteutus tukee sekä avoimuutta että tietojen asianmukaista suojaamista. Jatkovalmistelussa varmistetaan, että tietovarantoa koskevassa sääntelyssä huomioidaan erilaiset yleiseen tai yksityiseen etuun liittyvät salassapitoperusteet, kuten kansalliseen ja sisäiseen turvallisuuteen, varautumiseen, tietoturvaan, tietosuojaan ja liikesalaisuuksiin liittyvät näkökohdat.

7. Lausunnonantajien näkemyksiä ostolaskuista ja niissä olevista henkilötiedoista

Ostolaskutietojen kerääminen

Useat lausunnonantajat suhtautuvat varauksella tai vastustavat ostolaskutietojen keräämistä. Syinä lausunnonantajat nostavat esille muun muassa työmäärän mahdollisen kasvun manuaalisen työn lisääntymisen myötä. Lisäksi arviomuistiossa esitetty tietosisällön laajuus nähdään osin liian raskaaksi. Mahdollisesti lisääntyvän hallinnollisen taakan vaikutukset korostuvat erityisesti pienissä hankintayksiköissä. Osa lausunnonantajista kuitenkin nostaa esille ostolaskutietojen keräämisen merkityksen julkisen sektorin läpinäkyvyyden edistämiseksi ja keskitetyn tiedonkeruun tuomat mahdollisuudet kehittämistyössä, tutkimuksessa sekä markkinoiden toimivuuden tukemisessa.

Ostolaskujen sisältämät henkilötiedot

Useimmat lausunnonantajat jakoivat huolen ostolaskujen sisältämisestä henkilötiedoista ja niiden käsittelystä tietovarannossa. Useat tahot ilmaisivat huolensa siitä, että ostolaskut voivat sisältää laajan kirjon henkilötietoja, joiden julkaisu voisi rikkoa yksityisyyden suojaa ja aiheuttaa riskejä yksilöille. Lausunnoissa ehdotettiin myös, että tietovarantoon tulisi toimittaa vain täysin julkista tietoa, jonka osalta ei ole riskiä

muodostua salassa pidettäväksi tai turvaluokitelluksi myöskään tiedon kasaantumisvaikutuksen kautta. Joidenkin lausunnonantajien mielestä hankintayksiköillä tulisi olla harkintavalta arvioida tiedon kasautumisvaikutusta. Lisäksi pidettiin tarpeellisena, että lainvalmistelun yhteydessä tehdään henkilötietojen käsittelystä asianmukainen tietosuojavaikutusten arviointi.

Lausunnonantajien mukaan ostolaskut voivat sisältää henkilötietoja ja myös erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia tietoja. Ostolaskuilla ilmenevinä henkilötietoina mainittiin mm.:

- nimi, syntymäaika, henkilötunnus
- tieto sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan ostopalveluiden asiakkuudesta sekä laskulla palvelua saaneen henkilön nimi ja henkilötunnus
- tieto kunnan työllisyyspalveluiden, maahanmuuttajien kotouttamispalveluiden ja sivistystoimen palveluiden asiakkuudesta sekä laskulla palvelua saaneen henkilön nimi ja henkilötunnus.
- tieto toteutetusta palvelusta (mm. potilas, asiakas tai vanki)
- terveystiedot (mm. potilas, asiakas tai vanki)
- henkilötiedot yhdistettynä palveluostoihin, joista voidaan päätellä henkilön terveystietoja
- yksilön tunnistamiseen liittyviä tietoja, erityisesti sivistystoimen tai työllisyyspalveluiden parissa
- taloudellisia tietoja, kuten ulosottoon liittyviä tietoja
- asiakkaan tai elinkeinonharjoittajan turvakiellon piiriin kuuluvat tiedot, kuten osoitetieto tai puhelinnumero
- toiminimiyrittäjän tai muun tarjoajan nimi, osoite ja yhteystieto
- oman työntekijän nimi ja yhteystiedot

Erityisesti sosiaali- ja terveystietojen sekä kuntien työllisyyspalveluiden, maahanmuuttajien kotouttamispalveluiden ja sivistystoimen palvelujen ostolaskujen osalta lausunnonantajat näkivät riskin, että laskut voivat sisältää henkilön terveydentilaan tai hänen saamiinsa palveluihin liittyviä erityisiä henkilötietoja.

Lisäksi lausunnoissa katsottiin, että aineistojen jakamisesta yleisessä tietoverkossa, kun aineistot sisältävät henkilötietoja, olisi säädettävä lailla. Lisäksi viitattiin perustuslakivaliokunnan vakiintuneeseen linjaukseen, jonka mukaan yleiseen tietoverkkoon sijoitettavan henkilörekisterin tietosisällöstä ei tule voida tehdä massahakuja. Esitettiin, että ostolaskutiedoista tulee ennen niiden julkaisua poistaa salassa pidettävät sekä korkean riskin tiedot (mm. terveydentila, henkilötunnus ja taloudellinen asema). Toisaalta esitettiin vaihtoehtona, että hankinta- tai ostolaskudatan sisäl-

täessä henkilötietoja, henkilötiedot voitaisiin datan analysointi- ja validointivaiheessa anonymisoida eri menetelmin, jolloin henkilötietoihin liittyvää tietoturvariskiä ei olisi tai se olisi hallittavissa dataa jalostettaessa.

Useat lausunnonantajat katsoivat, että osa ostolaskuista ja myös hankintaan liittyvistä tiedoista sisältää salassa pidettävää henkilötietoa, jota koskeva tietoturvaloukkaus saattaa aiheuttaa korkean riskin sen kohteena olevalle henkilölle. Sen vuoksi yleisesti korostettiin tarvetta tehdä asianmukaiset tietosuojaa ja tietoturvaa koskevat vaikutusarviot sekä suojata tietovarantoon kerättävät henkilötiedot tietomurroilta ja muilta tietoturvauhilta. Lausunnonantajat esittivät riskien minimoimiseksi esimerkiksi tietojen anonymisointia ja pseudonymisointia, toimitettavien tietojen rajaamista, selkeitä ohjeistusta ja koulutuksia sekä tietoturvan ja tietosuojan huomiointia osana tietovarannon teknistä toteutusta.

Jatkovalmistelussa täsmennetään saadun palautteen sekä muun sidosryhmäyhteistyön pohjalta kerättävien ostolaskutietojen yksityiskohtia ja selvitetään ehdotettavan toimenpiteen ja sen vaihtoehtojen vaikutuksia eri näkökulmista (mm. taloudelliset vaikutukset, hallinnollinen taakka, vaikutukset tietosuojaan ja tietoturvaan sekä saavutettavat hyödyt). Jatkovalmistelussa pyritään minimoimaan manuaalinen työ ja varmistamaan tiedon liikkuminen mahdollisimman joustavasti eri tietojärjestelmien välillä, jotta mahdollisesti syntyvä hallinnollinen taakka pysyy kohtuullisena. Jatkovalmistelussa huomioidaan lausunnonantajien esittämät huolenaiheet henkilötietojen käsittelystä ostolaskuilla ja osana kerättävää hankintoihin liittyvää tietoa. Erityisesti jatkovalmistelussa arvioidaan rekisteröityjen oikeuksien turvaamiseksi tarkoituksenmukaisimmat tavat rajata kerättävien henkilötietojen määrää ja erityisesti erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia tietoja sekä arvioidaan mahdollisuudet julkaista ostolaskuja ja niiden sisältämiä henkilötietoja avoimessa tietopalvelussa sekä toimenpiteen vaikutukset. Lisäksi määritellään keinot henkilötietojen ja muiden salassa pidettävien tietojen suojaamiseksi sekä varmistetaan, että tietovarannon tietosuojaja ja tietoturva ovat riittävällä tasolla. Jatkovalmistelussa arvioidaan lisäksi tiettyjen tietojen rajaamista tietovarannon ulkopuolelle suhteessa tietojen käsittelystä mahdollisesti aiheutuvaan merkittävään riskiin. Jatkovalmistelussa varmistetaan, että hankintayksiköille tarjotaan selkeitä ohjeistuksia ja koulutusta, jotta henkilötietojen käsittely on turvallista ja lainsäädännön mukaista.

8. Tiedonsaantioikeudet hankintatietoon

Lausunnonantajat esittivät useita näkemyksiä siitä, kenellä tulisi olla tiedonsaantioikeudet kerättävään hankintatietoon. Lausunnonantajat eivät kuitenkaan olleet asiassa yksimielisiä.

Useiden lausunnonantajien mukaan valvontaviranomaisilla, kuten Kilpailu- ja kuluttajavirastolla (KKV) ja Valtiontalouden tarkastusvirastolla (VTV), tulisi olla laajat

tiedonsaantioikeudet tietovarantoon. Lausunnonantajien mukaan näin varmistetaisiin julkisten hankintojen markkinoiden toimivuus ja kilpailun toteutuminen. Myös Poliisihallinnolle esitettiin laajoja tiedonsaantioikeuksia, jotta mahdollisten rikosten selvittäminen olisi tehokasta. Tämä näkemys sai tukea useilta lausunnonantajilta, mukaan lukien valtion viranomaisilta ja yliopistoilta.

Useat lausunnonantajat korostivat, että hankintayksiköillä tulisi olla täysi pääsy omiin tietoihinsa tietovarannossa. Tämä katsottiin tärkeäksi oman toiminnan kehittämisen ja tulevien hankintojen suunnittelun kannalta. Hyvinvointialueiden ja hankintayksiköiden lausunnoissa nostettiin esiin, että pääsy omiin tietoihin on olennainen osa hankintojen tehokasta hallintaa ja analysointia.

Lausunnonantajat esittivät tiedonsaantioikeuksia myös muille tahoille. Kuntien osalta eräät lausunnonantajat esittivät, että Suomen Kuntaliitolla tulisi olla pääsy kuntia koskeviin tietoihin. Tämä mahdollistaisi kuntien hankintatoiminnan analysoinnin ja kehittämisen laajemmin. Lisäksi eräässä mediajärjestön lausunnossa esitettiin, että tiedot tulisi olla avoimia myös toimittajille, jotta tutkivaa journalismia voitaisiin tehdä julkisista hankinnoista. Eräs lausunnonantaja lisäksi ehdotti, että ministeriöillä tulisi olla pääsy tietovarantoon kokonaiskuvan saamiseksi julkisista hankinnoista ja perusteltujen päätösten tekemiseksi. Tutkimuskäyttöön liittyen arviomuistiossa pohdittiin tutkimuslupien myöntämistä, mutta eräs kuntasektorin lausunnonantaja nosti esiin huolen siitä, riittävätkö tietovarannon ylläpitäjän substanssiosaaminen ja resurssit tutkimuslupien käsittelyyn.

Jatkovalmistelussa huomioidaan lausunnonantajien esittämät näkemykset tiedonsaantioikeuksista ja varmistetaan, että valvontaviranomaisilla on riittävät tiedonsaantioikeudet julkisten hankintojen toimivuuden ja kilpailun valvomiseksi. Lisäksi jatkovalmistelussa hankintayksiköille varmistetaan pääsy omiin tietoihinsa, jotta organisaation oman toiminnan kehittäminen ja hankintojen suunnittelu on mahdollista. Jatkovalmistelussa arvioidaan myös muiden tahojen, kuten ministeriöiden, median, yritysten ja tutkijoiden, tiedonsaantioikeuksien tarpeellisuutta, laajuutta ja toteutustapaa, erityisesti suhteessa toteutettavaan julkiseen verkkopalveluun ja sieltä kaikille saatavissa oleviin tietoihin.

Lausunnoista käy ilmi, että tiedonsaantioikeuksien rajaaminen koettiin tärkeäksi ja haastavaksi kysymykseksi. Yleisenä linjauksena voidaan pitää, että valvontaviranomaisilla ja hankintayksiköillä itsellään tulisi olla pääsy tietovarantoon, mutta tiedonsaantioikeuksia tulisi rajata tiukasti muiden tahojen osalta. Tietosuoja ja salassapito on otettava huomioon kaikessa tietojen käsittelyssä.

9. Puutteet esitetyssä tietosisällössä lausunnonantajien mielestä

Lausunnonantajat ovat esittäneet huomioita liittyen tarpeeseen täsmentää kerättäviä tietosisältöjä sekä keräämisen tapoja. Tietosisältöön liittyvien puutteiden ohella lausunnoissa on osin kyseenalaistettu arviomuistiossa listattujen kaikkien tietojen

olennaisuus ja tarpeellisuus, tietovarantokokonaisuuden kustannus-hyöty -suhteen näkökulmasta. On pidetty tarpeellisena jatkotyöstää sitä, mitkä tiedot tuottavat hyötyarvon ja selvittää, mitä tietoja olisi jo saatavilla muista tietovarannoista tai Hilma-palvelusta.

Useat lausunnonantajat pitivät arviomuistiossa esitettyä hankintatietovarantoon kerättävien tietojen listaa kattavana, mutta palautteessa on nostettu esiin myös muutamia puutteita ja kehitysehdotuksia. Yksi keskeinen puute liittyy hankinnan kohteen laatuun liittyvien tietojen puuttumiseen. Eräät lausunnonantajat huomauttavat, että arviomuistiossa ei ole huomioitu riittävästi tietoja, jotka liittyvät esimerkiksi toimitusaikoihin, reklamaatioihin tai hankintayksiköiden tyytyväisyyteen hankinnan voittaneen yrityksen toimintaan.

Toinen merkittävä puute koskee hankintojen toteuttamiseen liittyviä prosessikustannuksia. Useiden lausunnonantajien mukaan nämä tiedot olisivat tärkeitä sekä tutkimuksen että hankintatoimen suunnittelun kannalta, sillä ne mahdollistaisivat erilaisten hankintatapojen tehokkuuden arvioinnin. Tällä hetkellä arviomuistiossa ei ole huomioitu näiden tietojen keräämistä.

Lisäksi eräät lausunnonantajat nostivat esiin, että tietovarantoon tulisi sisällyttää tieto mahdollisista hankintaan liittyvistä oikeusprosesseista. Tämän tiedon avulla voitaisiin esimerkiksi arvioida hankintamenettelyjen toimivuutta ja tunnistaa mahdollisia kehityskohteita. Eräät lausunnonantajat esittivät myös, että tietovarantoon tulisi lisätä tiedot sopimuskauden pituudesta ja optiokausista, sillä ne ovat tärkeitä erityisesti palveluhankintojen analysoinnissa. Ilman näitä tietoja esimerkiksi sopimuksen rahallinen arvo on hankala arvioida.

Ostolaskutietojen osalta eräät lausunnonantajat esittivät, että tietojen listauksesta puuttuu tiliöintirivikohtainen summa, joka on oleellinen laskun sisällön analysoinnin kannalta. On kuitenkin syytä huomata, että kaikki lausunnonantajat eivät ole samaa mieltä tietojen riittävydestä. Osa lausunnonantajista pitää arviomuistiossa esitettyä tietosisältöä ylimitoitettuna ja katsoo, että kaikkien arviomuistiossa esitettyjen tietojen kerääminen ei ole tarpeellista.

Lausunnonantajat esittivät myös näkemyksiä siitä, puuttuuko ehdotetuista toimenpiteistä tietosisältöjä ja niiden hyödynnettävyyttä parantavia elementtejä. Osa lausunnonantajista ei nähnyt puutteita tai esittänyt selkeitä parannusehdotuksia, ja osa piti tietojen määrää liian laajana.

Useat lausunnonantajat painottivat riittävän kapasiteetin ja osaamisen tärkeyttä tietoineiston käsittelyssä ja analysoinnissa. Lausunnonantajat esittivät myös, että tietovarannon hallinnoinnista vastaavalle organisaatiolle tulisi varata työhön riittävät resurssit. Osa lausunnonantajista toivoi lisäksi konkreettisempia tietovarannon käyttötapausesimerkkejä. Lisäksi osa lausunnonantajista esitti, että ostolaskuihin liittyvät korjaus- ja hyvityslaskut tulisi huomioida, ja tietojärjestelmien tulisi tukea muutosten automaattista päivittymistä tietovarantoon.

Eräät lausunnonantajat ehdottivat myös eurooppalaisten avointen standardien hyödyntämistä tietovarannon tietomallien ja rajapintojen määrittelyssä, jotta kansainvälisten tietojen siirtäminen ja vertailu olisi mahdollista. Yksinkertaisuus ja helppokäyttöisyys nähtiin tärkeinä tekijöinä tietovarannon onnistuneessa toteutuksessa. Tietoturvan parantamiseksi esitettiin raakadatan hajauttamista ja eriyttämistä, mikä vähentäisi tietoturvariskejä.

Sote-sektorin osalta todettiin, että palvelusetelit tulisi hankkeessa huomioida yhtenä palvelujen järjestämisen ja ostamisen muotona, ja palveluseteliostot tulisi voida jollain tunnisteella erottaa muusta ostodatasta. Muuten nähtiin riskinä, että nämä ostot näyttäytyisivät kilpailuttamattomina hankintoina. Lisäksi tunniste mahdollistaisi hyvinvointialueittain palveluseteliostojen osuuksien seurannan ja vertailun muihin ostoihin nähden.

Useat lausunnonantajat korostivat myös, että tietovarannon hyötyjen konkretisointi hankintayksiköille on tärkeää. Tämä voisi lisätä motivaatiota tietojen tallentamiseen ja ylläpitämiseen. Lisäksi lausunnoissa esitettiin, että kaupallisten yritystietokantojen tietoja voitaisiin integroida osaksi tietovarantoa, jotta saataisiin enemmän taustatietoa yrityksistä ja niiden toiminnasta.

Jatkovalmistelussa pyritään huomioimaan lausunnonantajien esittämiä huomioita ja kehittämissuhteita koskien mm. hankintatietovarantoon kerättäviä tietosisältöjä, keräämisen toteutustapoja sekä muiden tietokantojen hyödyntämistä. Jatkovalmistelussa arvioidaan mahdollisuudet laajentaa tietosisältöjä kattamaan esimerkiksi hankinnan kohteen laatuun liittyviä tietoja, prosessikustannuksia, sopimuskauden pituutta sekä oikeusprosesseja. Toisaalta jatkovalmistelussa arvioidaan tarkemmin myös tietosisältöjen tarkoituksenmukaista laajuutta ja tarvetta mahdollisille rajauksille suhteessa tehtyyn esiselvitykseen, saatuun palautteeseen sekä hallitusohjelmakirjausten tavoitteiden toteuttamiseen. Jatkovalmistelussa pyritään edistämään tietovarannon tietomallien ja rajapintojen määrittelyä siten, että eurooppalaisia avoimia standardeja hyödynnetään kansainvälisen vertailukelpoisuuden mahdollistamiseksi.

10. Hankintasopimusten käytön seuranta ja siirtymäajan riittävyys

Useimmat lausunnonantajat kertovat seuraavansa hankintasopimusten käyttöä sopimuskauden aikana, mutta tavat vaihtelevat suuresti. Osa käyttää sopimushallintajärjestelmää, osa taas seuraa sopimuksia manuaalisesti esimerkiksi raporttien tai Excel-tiedostojen avulla. Osa hyödyntää useita eri järjestelmiä ja menetelmiä.

Lausunnonantajat kokevat esitetyn sopimustietoja koskevan siirtymäajan liian lyhyeksi. Usein käytettynä perusteluna todetaan, että tietojärjestelmien muutokset, uusien toimintamallien jalkauttaminen ja henkilöstön kouluttaminen vievät aikaa ja vaativat resursseja, joita ei välttämättä ole riittävästi.

Esimerkiksi eräs lausunnonantaja toteaa, että heidän järjestelmänsä on rakennettu osakeyhtiölain mukaisesti, ja siirtymäaika ei ole mahdollinen heidän näkökulmastaan. Eräs toinen lausunnonantaja nostaa esille, että heillä ei ole kattavaa sopimustietojärjestelmää, ja siksi siirtymäaika on liian lyhyt ja kolmannen näkemyksen mukaan siirtymäajan tulisi olla pidempi, koska tilausjärjestelmän käyttöönotto vie aikaa.

Vain harva lausunnonantaja pitää siirtymäaikaa riittävänä. Kuitenkin eräät lausunnonantajat, muun muassa hyvinvointialuesektorilta, pitävät siirtymäaikaa riittävänä, jos säädökset ovat selvillä ajoissa.

Jatkovalmistelussa kiinnitetään huomiota julkisyhteisöjen sopimuksenhallintaa koskevan nykytilakuvauksen sekä toimenpide-ehdotuksen täsmentämiseen. Lisäksi varmistetaan, että siirtymäajat ovat kohtuulliset ja asianmukaisesti arvioidut huomioiden erilaisten hankintayksiköiden tarpeet.

11. Lausunnoissa esitetyt esteet tarjoustietojen rakenteiselle keräykselle

Lausunnonantajat näkevät useita esteitä tarjousten vertailuperusteiden ja vertailuhintojen tai laatupisteiden keräämiselle rakenteisena datana. Nämä esteet voidaan jakaa kolmeen pääkategoriaan: tekniset, toiminnalliset ja sisältöön liittyvät esteet.

Tekniset esteet liittyvät ensisijaisesti järjestelmien yhteensopimattomuuteen, korkeaan käyttöönottokynnykseen ja automatisoinnin puutteeseen. Useiden lausunnonantajien mukaan nykyiset kilpailutusjärjestelmät eivät aina tue rakenteisen datan keräämistä, koska järjestelmät eivät ole yhteensopivia keskenään tai tietojen syöttäminen rakenteisessa muodossa ei ole mahdollista. Useat tahot ovat huolissaan siitä, että kustannukset nousevat, jos tietojen siirtäminen tietovarantoon edellyttää uusien rajapintojen rakentamista tai nykyisten järjestelmien päivittämistä. Lisäksi monet lausunnonantajat toivovat, että tietojen kerääminen olisi täysin automatisoitua, jotta tiedot siirtyisivät sujuvasti ja kustannustehokkaasti tietovarantoon hankintajärjestelmistä.

Toiminnalliset esteet liittyvät lisääntyneeseen työmäärään, osaamisen puutteeseen ja siirtymäajan riittämättömyyteen. Useat lausunnonantajat huolestuvat, että tietojen syöttäminen rakenteisessa muodossa lisää merkittävästi hallinnollista taakkaa, koska monimutkaiset vertailuperusteet ja -hinnat täytyy purkaa pienempiin osiin ja syöttää järjestelmään manuaalisesti. Lisäksi lausunnonantajat nostavat esiin, että tietojen esittäminen rakenteisessa muodossa voi vaatia erityisosamista, jota kaikilla hankintayksiköillä ei välttämättä ole. Useat lausunnonantajat korostavat myös, että esitetty siirtymäaika on liian lyhyt, jotta tarvittavat muutokset voitaisiin toteuttaa tehokkaasti.

Sisältöön liittyvät esteet koskevat vertailuperusteiden monimuotoisuutta, laadullisten tietojen keräämisen haasteita sekä salassapitoa ja tietosuojaa. Vertailuperusteet vaihtelevat suuresti eri hankinnoissa, mikä tekee niiden sovittamisen yhteen

rakenteeseen vaikeaksi. Eräät lausunnonantajat korostavat, että hankintayksiköillä tulisi olla vapaus luoda kuhunkin hankintaan sopivimmat vertailuperusteet. Laadullisten tietojen, kuten laatupisteiden, kerääminen rakenteisessa muodossa nähtiin erityisen haastavana, koska ne ovat usein subjektiivisia ja vaikeasti mitattavissa. Lisäksi lausunnonantajat muistuttivat, että osa tiedoista, kuten turvaluokitellut tiedot ja henkilötiedot, eivät sovellu tietovarantoon luovutettaviksi tietosuojaja- ja salassapitovelvoitteiden vuoksi.

Jatkovalmistelussa huomioidaan lausunnonantajien esittämät tekniset, toiminnalliset ja sisältöön liittyvät haasteet tarjousten vertailuperusteiden ja hintojen tai laatupisteiden keräämiselle rakenteisena datana sekä arvioidaan tarkemmin toimenpiteiden vaikutuksia ja toteuttamiskelpoisuutta. Erityisesti varmistetaan, että tekniset yhteensopivuusongelmat ratkaistaan ja järjestelmien automatisointia kehitetään, jotta tiedonkeruu olisi sujuvaa ja kustannustehokasta. Toiminnallisten esteiden osalta arvioidaan siirtymäajan riittävyys ja tarjotaan tukea osaamisen kehittämiseen hankintayksiköille. Lisäksi huomioidaan vertailuperusteiden monimuotoisuuden ja laadullisten tietojen keräämisen haasteet siten, että hankintayksiköille jää riittävä vapaus määrittää vertailuperusteet ja tietosuojaja- ja salassapitovaatimukset täyttyvät.

12. Yhteenveto

Lausuntokierroksen palautteet tukevat arviomuistion peruslinjauksia, mutta korostavat samalla tarvetta tarkentaa suunnitelmien yksityiskohtia, toteuttamistapoja ja vaikutusarvioita sekä huomioida erilaisten hankintayksiköiden erityistarpeet ja varmistaa resurssien riittävyys. Myös riittävä vaiheistus ja siirtymäajat uudistuksen toteuttamiseksi ovat tarpeellisia. Eräät lausunnonantajat suhtautuivat varauksellisesti esimerkiksi puitejärjestelyistä jälki-ilmoittamiseen ja yleisesti jälki-ilmoittamisveloitteen laajentamiseen, ostolaskutietojen toimittamiseen, jälki-ilmoittamisen tekemättä jättämisen sanktiointiin, tarjouspyyntöjen ja tarjousten keräämiseen sekä sopimustietojen keräämiseen. Syyt suhtautumiseen perustuvat esimerkiksi velvoitteista aiheutuvaan hallinnolliseen taakkaan ja muutoksen edellyttämiin tietojärjestelmäinvestointeihin. Lausuntopalautte huomioidaan kattavasti jatkovalmistelussa, ja jatkovalmistelua tehdään laajassa poikkihallinnollisessa yhteistyössä, eri sidosryhmiä laajasti osallistaen. Jatkovalmistelussa lausuntopalautetta työstetään hankintatietovarantohankkeessa kattavasti teemakohtaisesti työryhmätyöskentelyn, asiantuntijaryhmän työn sekä hallituksen esityksen laadinnan yhteydessä samoin kuin soveltuvin osin Valtiokonttorin toteutushankkeen yhteydessä.

Jatkovalmistelussa kiinnitetään erityistä huomiota hankinta- ja ostolaskutietoja koskevien uusien velvoitteiden sisältöön ja laajuuteen sekä toteutustapoihin. Jatkovalmistelussa kartoitetaan hankkeen yhteydet muiden käynnissä olevien hankkeiden, kuten Yrityksen digitalous -hanke sekä KEHA-keskuksen kuntien ostotietojen toimittamista koskeva hanke, kanssa. Jatkovalmistelussa laaditaan perusteellinen

vaikutusarviointi, jossa arvioidaan muun muassa organisaatiotyyppitasoista kustannus-hyötysuhdetta sekä tietovarannon vaikutuksia julkisten hankintojen houkuttelevuuteen, kilpailun lisääntymiseen, yrityksiin ja datatalouteen. Vaikutusarvioinnin perusteella tarvittaessa täsmennetään arviomuistiossa esitettyjä toteutustapoja hallitusohjelmassa asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Tietoturvan ja tietosuojan varmistaminen on tietovarannon kehittämisen perusta. Jatkovalmistelussa erityishuomiota kiinnitetään henkilötietojen ja salassa pidettävien tietojen käsittelyyn ja merkitsemiseen, erityisesti ostolaskutietojen osalta. Jatkovalmistelussa selvitetään tarvetta rajata tietyt hankinnat, kuten puolustus- ja turvallisuushankinnat, tai tietyt tiedot, kuten erityiset henkilötiedot, tietovarannon ulkopuolelle.

Jatkovalmistelussa tietosisältöjä tarkastellaan kriittisesti ja arvioidaan mahdollisuuksia laajentaa niitä kattamaan muun muassa hankintojen laatu, sopimuskaudet ja prosessikustannukset. Samalla varmistetaan, että tietosisältöjen laajuus pysyy tarkoituksenmukaisena ja käytännön tarpeita palvelevana eikä epäolennaisia tietoja kerätä. Teknisessä toteutuksessa pyritään edistämään automatisointia ja varmistamaan tietojärjestelmien yhteensopivuus, jotta hallinnollista taakkaa voidaan keventää ja varmistaa mahdollisimman sujuvat prosessit. Lisäksi jatkovalmistelussa siirtymäajat erityyppisille hankintayksiköille ja eri tietosisällöille pyritään määrittämään riittäviksi, jotta muutoksiin sopeutuminen voidaan toteuttaa asianmukaisesti ja resurssien puitteissa.